

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2015/1589,**13. juuli 2015,****millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (kodifitseeritud tekst)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 109,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999 ⁽²⁾ on mitu korda oluliselt muudetud. Selguse ja otstarbekuse huvides tuleks nimetatud määrus kodifitseerida ⁽³⁾.
- (2) Ilma et see piiraks teatavate sektorite jaoks määrustes ette nähtud spetsiaalset menetluskorda, peaks käesolev määrus kehtima kõikidele sektoritele antava abi suhtes; Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise lepingu) artiklite 93 ja 107 kohaldamise eesmärgil on komisjonil olemasoleva abi läbivaatamisel, uue või muudetud abi suhtes otsuste tegemisel ning tema otsuste ja teatamiskohustuste täitmata jätmisega seotud meetmete võtmisel ELi toimimise lepingu artikli 108 alusel eripädevus otsustada selle üle, kas riigiabi sobib kokku siseturuga.
- (3) Võttes arvesse riigiabi eeskirjade ajakohastatud süsteemi, mille eesmärk on aidata kaasa nii majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020” rakendamisele kui ka eelarvete konsolideerimisele, tuleks ELi toimimise lepingu artiklit 107 kohaldada tõhusalt ja ühetaoliselt kogu liidus. Määrusega (EÜ) nr 659/1999 konsolideeriti komisjoni senine tava ja tugevdati seda, et suurendada õiguskindlust ja toetada riigiabi poliitika arendamist läbipaistvas keskkonnas.
- (4) Õiguskindluse tagamiseks on asjakohane määratleda asjaolud, mille alusel riigiabi loetakse olemasolevaks abiks; siseturu väljakujundamine ja tõhustamine on astmeliselt kulgev protsess, mis peegeldub riigiabi poliitika pidevas arengus; sellise arenemise tulemusel võivad teatavad meetmed, mis jõustamise hetkel ei kujutanud endast riigiabi, hiljem selleks saada.
- (5) Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikele 3 tuleb komisjonile teatada kõikidest uutest riigiabi andmise plaanidest ja neid ei tohi enne jõustada, kui komisjon on andnud selleks loa.
- (6) Vastavalt Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 4 lõikele 3 on liikmesriigid kohustatud tegema koostööd komisjoniga ja esitama sellele kogu vajaliku teabe, et komisjon saaks täita talle käesoleva määrusega pandud kohustusi.
- (7) Ajavahemik, mille jooksul komisjon peab lõpetama selle abi esialgse uurimise, millest tuleb teatada, peaks olema kaks kuud alates lõpliku teatise vastuvõtmisest või sellest, kui asjaomane liikmesriik on esitanud nõuetekohaselt põhjendatud teadaande, et ta käsitleb teatist lõplikuna, sest komisjoni poolt nõutav lisateave ei ole kättesaadav või on see juba esitatud; õiguskindluse tagamiseks tuleks see uurimine lõpetada otsusega.

⁽¹⁾ Arvamus on esitatud 29. aprillil 2015 (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽²⁾ Nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määrus (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1).

⁽³⁾ Vt I lisa.

- (8) Kõikidel juhtudel, kui komisjon leiab esialgse uurimise tulemusel, et antav abi ei sobi siseturuga kokku, tuleb alustada ametlikku uurimismenetlust, et komisjon saaks koguda antava abi sobivuse hindamiseks vajaliku teabe ja huvitatud pooled saaksid esitada omapoolsed seisukohad; huvitatud poolte õigusi saab kõige paremini kaitsta ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud ametlikus uurimismenetluses.
- (9) Selleks et hinnata ELi toimimise lepingu artikli 108 kohaselt komisjoni ainupädevusse kuuluva teatatud või ebaseadusliku riigiabi kokkusobivust siseturuga, on asjakohane tagada, et komisjonil on riigiabi eeskirjade täitmise tagamiseks volitused taotleda kogu vajaliku turuteavet kõikidelt liikmesriikidelt, ettevõtjatelt või ettevõtjate ühendustelt alati, kui tal on kahtlusi asjaomase meetme liidu eeskirjadega kokkusobivuse suhtes ja ta on seetõttu algatanud ametliku uurimismenetluse. Eelkõige peaks komisjon neid volitusi kasutama juhtudel, kui tundub olevat vajalik teha kompleksne sisuline hindamine. Kõnealuste volituste kasutamise üle otsustamisel peaks komisjon võtma nõuetekohaselt arvesse esialgse uurimise kestust.
- (10) Selleks et hinnata pärast ametliku uurimismenetluse algatamist abimeetme siseturuga kokkusobivust, eelkõige seoses tehniliselt keerukate juhtumitega, mida tuleb sisuliselt hinnata, peaks komisjonil, juhul kui asjaomase liikmesriigi poolt esialgse uurimise ajal esitatud teave ei ole piisav, olema võimalik tavalise teabetaotluse või otsusega taotleda mis tahes liikmesriigilt, ettevõtjalt või ettevõtjate ühenduselt kogu hindamise lõpuleviimiseks vajaliku turuteavet, võttes nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse põhimõtet, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul.
- (11) Võttes arvesse abisaajate ja asjaomase liikmesriigi vahelisi erisuhteid, peaks komisjonil olema võimalik taotleda abisaajalt teavet üksnes asjaomase liikmesriigi nõusoleku korral. Asjaomase abimeetme abisaaja poolt teabe esitamine ei ole õiguslikuks aluseks kahepoolsetele läbirääkimistele komisjoni ja asjaomase abisaaja vahel.
- (12) Komisjon peaks valima teabenõuete adressaadid objektiivsete ja iga juhtumi osas asjakohaste kriteeriumite alusel, tagades samas selle, et kui taotlused adresseeritakse ettevõtjate või ettevõtjate ühenduste valimile, on vastajate valim igas kategoorias representatiivne. Taotletav teave peaks hõlmama eelkõige faktilisi äriühingu- ja turuandmeid ning turu toimimise faktipõhist analüüsi.
- (13) Komisjon peaks menetluse algatajana vastutama liikmesriigi, ettevõtjate või ettevõtjate ühenduste teabedastamise kontrollimise eest ning teabe avaldamise konfidentsiaalsusnõuete järgimise eest.
- (14) Komisjonil peaks olema võimalik tagada, et mis tahes ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele adresseeritud teabetaotlustele vastatakse, määraates vajaduse korral proportsionaalseid trahve ja perioodilisi karistumakseid. Trahvide ja perioodiliste karistumaksete määrade kehtestamisel peaks komisjon võtma nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse ja asjakohasuse põhimõtteid, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul. Nende isikute õigusi, kellelt teavet taotletakse, tuleks kaitsta, andes neile võimaluse esitada oma seisukohad enne trahvide või perioodiliste karistumaksete määramise otsuse tegemist. Euroopa Liidu Kohtul peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 261 kohaselt täielik pädevus selliseid trahve või perioodilisi karistumakseid määrata.
- (15) Komisjonil peaks olema võimalik proportsionaalsuse ja asjakohasuse põhimõtteid nõuetekohaselt arvesse võttes vähendada perioodilisi karistumakseid või loobuda täielikult nende kohaldamisest, kui teabetaotluste adressaadid esitavad taotletud teabe, tehes seda siiski pärast selleks ette nähtud tähtaja möödumist.
- (16) Trahve ja perioodilisi karistumakseid ei kohaldata liikmesriikide suhtes, sest vastavalt ELi lepingu artikli 4 lõikele 3 on liikmesriigid kohustatud tegema komisjoniga koostööd ja esitama talle kogu vajaliku teabe, et komisjon saaks täita talle käesoleva määrusega pandud kohustusi.
- (17) Pärast huvitatud poolte esitatud seisukohtade arvessevõtmist peaks komisjon oma uurimise lõpetama lõpliku otsusega niipea, kui kahtlused on kõrvaldatud; kui uurimine ei ole 18 kuu jooksul pärast menetluse algatamist lõpetatud, on kõnealusel liikmesriigil võimalik taotleda otsust, mille komisjon peaks tegema kahe kuu jooksul.

- (18) Selleks et kaitsta asjaomase liikmesriigi kaitseõigusi, tuleks talle esitada teistele liikmesriikidele, ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele saadetud teabetaotluse koopiad ning tal peaks olema võimalik esitada oma tähelepanekuid nende märkuste kohta. Asjaomast liikmesriiki tuleks ka teavitada konsulteeritud ettevõtjate või ettevõtjate ühenduste nimedest, tehes seda sellises ulatuses, mis on kooskõlas kõnealuste üksuste õigustatud huviga keelduda oma andmete avaldamisest.
- (19) Komisjon peaks nõuetekohaselt arvestama ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Komisjonil ei tohiks olla võimalik kasutada üheski otsuses vastajate antud konfidentsiaalset teavet, mida ei ole võimalik koondada või muul viisil anonüümseks muuta, kui ta ei ole eelnevalt saanud nende nõusolekut kõnealuse teabe asjaomasele liikmesriigile avaldamiseks.
- (20) Juhul kui näib, et konfidentsiaalsena tähistatud teabe suhtes ei kehti ametisaladuse hoidmise kohustus, on asjakohane omada menetlust, mille kohaselt saab komisjon otsustada, millises ulatuses saab sellist teavet avaldada. Kui tehakse otsus mitte aktsepteerida teabe konfidentsiaalsuse nõuet, tuleb selles märkida ajavahemik, mille möödumisel teave avaldatakse, nii et vastaja saab kasutada talle kättesaadavat kohtulikku kaitset, sealhulgas ajutisi kaitsemeetmeid.
- (21) Riigiabi eeskirjade korrektse ja tõhusa kohaldamise tagab komisjonile antav võimalus tunnistada ebaõigel teabel põhinev otsus kehtetuks.
- (22) Komisjon peaks läbi vaatama kõik ebaseadusliku abi juhud, et tagada ELi toimimise lepingu artikli 108 ning eriti selle lõikes 3 oleva teatamiskohustuse ja kavatsatud meetmete rakendamiskeelu järgimist; selguse ja arusaadavuse ning õiguskindluse huvides tuleb sätestada menetlus, mida sellistel juhtudel järgida; kui liikmesriik ei ole järginud teatamiskohustust või kavatsatud meetmete rakendamiskeeldu, siis ei tohiks komisjon olla seotud tähtajaga.
- (23) Komisjonil peaks olema võimalik omal algatusel läbi vaadata mis tahes allikast pärinev teave ebaseadusliku abi kohta, et tagada ELi toimimise lepingu artikli 108 ning eriti selle lõikes 3 sätestatud teatamiskohustuse ja kavandatava meetme rakendamise keelu järgimine ning hinnata asjaomase abi kokkusobivust siseturuga.
- (24) Ebaseadusliku abi juhtudel peaks komisjonil olema õigus hankida kogu vajalik teave, mis võimaldaks tal otsust teha, ja vajaduse korral viivitamata taastada moonutatusta konkurents; seepärast peab komisjonil olema võimalik võtta kõnealuse liikmesriigi suhtes ajutisi meetmeid; need meetmed võivad olla teabe esitamise, abi maksmise peatamise ja abi tagastamisega seotud korraldused; juhul kui ei järgita teabe esitamise korraldust, peaks komisjonil olema võimalus teha otsus kättesaadava teabe põhjal, ning kui ei järgita abi maksmise peatamise ja abi tagastamisega seotud korraldusi, anda asi otse Euroopa Kohtusse vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 teisele lõigule.
- (25) Ebaseadusliku abi puhul, mis ei sobi siseturuga kokku, tuleks taastada tõhus konkurents; sel eesmärgil on vaja, et abi, sealhulgas ka intressid, tuleb viivitamata tagastada; tagastamine peab toimuma vastavalt siseriiklikus õiguses kehtivale korrale; selle korra kohaldamine ei tohiks komisjoni otsuse kohest ja efektiivset täitmist takistades raskendada tõhusa konkurentsi taastamist; selle tulemuse saavutamiseks peaksid liikmesriigid võtma komisjoni otsuse mõjususe tagamiseks kõik vajalikud meetmed.
- (26) õiguskindluse tagamiseks on vaja ebaseadusliku abi suhtes ette näha kümneaastane aegumistähtaeg, pärast selle möödumist ei tohi tagastamist nõuda.
- (27) Õiguskindluse huvides on asjakohane ette näha trahvide ja perioodiliste karistusmaksete määramise ja täitmisele pööramise aegumistähtajad.
- (28) Abi kuritarvitamisel võivad siseturu toimimisele olla samasugused mõjud kui ebaseaduslikul abil ja seda tuleks seetõttu käsitleda samasuguse menetluse kohaselt; erinevalt ebaseaduslikust abist on võimalik kuritarvitatud abi eelnevalt komisjoni poolt heaks kiidetud; seepärast ei tohiks komisjon abi kuritarvitamise korral kasutada abi tagastamisega seotud korraldust.

- (29) Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikele 1 peab komisjon koostöös liikmesriikidega pidevalt kontrollima kõiki olemasolevaid abisüsteeme; selguse ja arusaadavuse ning õiguskindluse huvides tuleb kindlaks määrata selles artiklis nimetatud koostöö ulatus.
- (30) Olemasolevate abisüsteemide siseturuga kokkusobivuse tagamiseks ja vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikele 1 peaks komisjon tegema ettepanekud asjakohaste meetmete suhtes, kui olemasolev abi ei sobi või enam ei sobi siseturuga kokku, ja algatama ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetluse, kui kõnealune liikmesriik keeldub pakutud meetmeid rakendamast.
- (31) On asjakohane sätestada kõik võimalused, mis kolmandal isikul on, kaitstes oma huve riigiabiga seotud menetlustes.
- (32) Kaebused on oluline teabeallikas, mille põhjal saab avastada liidu riigiabi eeskirjade rikkumisi. Selleks et tagada komisjonile esitatavate kaebuste kvaliteeti ning samal ajal tagada läbipaistvust ja õiguskindlust, on asjakohane kehtestada tingimused, mida kaebuse esitaja peaks täitma, et anda komisjonile teavet väidetava ebaseadusliku abi kohta, mille põhjal algatatakse esialgne uurimine. Nendele tingimustele mittevastavat teavet tuleks säilitada üldise turuteabena ning see ei põhjusta tingimata *ex officio* uurimist.
- (33) Kaebuste esitajatelt tuleks nõuda, et nad tõendaksid, et nad on huvitatud pooled ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 ja käesoleva määruse artikli 1 punkti h tähenduses. Samuti tuleks nõuda, et nad esitaksid teatava hulga teavet vormis, mille komisjon peaks olema volitatud sätestama rakendussättes. Võimalike kaebuste esitajate demotiveerimise ärahoidmiseks tuleks rakendussättes võtta arvesse, et nõuded, mida huvitatud pool peab täitma kaebuse esitamiseks, ei tohiks olla koormavad.
- (34) Tagamaks, et komisjon käsitleb samalaadseid küsimusi järjekindlalt kogu siseturu ulatuses, on asjakohane sätestada konkreetne õiguslik alus teatava majandussektori või teatavate mitmes liikmesriigis kasutatavate abivahendite uurimise algatamiseks. Proportsionaalsuse huvides ja võttes arvesse selliste uuringutega kaasnevat suurt halduskoormust, peaks sektoriuuringuid tegema üksnes juhul, kui kättesaadav teave annab alust põhjendatud kahtluseks, et teatavas sektoris võetavad riigiabi meetmed võivad piirata või moonutada konkurentsi mitme liikmesriigi siseturul või et teatavas sektoris mitmes liikmesriigis võetavad abimeetmed ei ole või ei ole enam siseturuga kokkusobivad. Sellised uuringud võimaldaksid komisjonil käsitleda horisontaalse riigiabi küsimusi tõhusalt ja läbipaistvalt ning saada asjaomasest sektorist eelnevalt terviklik ülevaade.
- (35) Komisjonile tuleb võimaldada tõhusalt kontrollida komisjoni otsuste järgimist ning hõlbustada komisjoni ja liikmesriikide vahelist koostööd kõigi liikmesriikides olemasolevate abisüsteemide pideval kontrollimisel vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikele 1 ning on oluline, et kehtestatakse üldine, kõigi olemasolevate abisüsteemidega seotud aruandekohustus.
- (36) Kui komisjonil on tõsiseid kahtlusi, kas tema otsuseid täidetakse, peaks ta käsutuses olema lisavahendid, mis võimaldaksid tal saada vajalikku teavet, et kontrollida oma otsuste tegelikku täitmist; kohapealsed kontrollimised on selle eesmärgil asjakohased ja kasulikud eriti siis, kui abi võidi kuritarvitada; seepärast peaksid komisjonil olema volitused teha kohapealseid kontrollimisi ja liikmesriikide pädevad asutused peaksid tegema komisjoniga koostööd, kui ettevõtja on sellise kontrollimise vastu.
- (37) Riigiabi eeskirjade järjekindel kohaldamine eeldab liikmesriikide kohtute ja komisjoni koostöö korra ettenägemist. Selline koostöö on asjakohane kõikide liikmesriikide kohtute puhul, kes kohaldavad ELi toimimise lepingu artikli 107 lõiget 1 ja artiklit 108. Liikmesriikide kohtutel peaks olema võimalik küsida komisjonilt teavet või komisjoni arvamust riigiabi eeskirjade kohaldamisega seotud küsimustes. Peale selle peaks komisjonil olema võimalik esitada kohtutele, kes kohaldavad ELi toimimise lepingu artikli 107 lõiget 1 ja artiklit 108, kirjalikke või suulisi tähelepanekuid. Liikmesriikide kohtute abistamisel peaks komisjon tegutsema kooskõlas oma kohustusega kaitsta avalikke huve.
- (38) Komisjoni tähelepanekud ja arvamused ei tohiks piirata ELi toimimise lepingu artikli 267 kohaldamist ega ole liikmesriikide kohtutele õiguslikult siduvad. Need tähelepanekud tuleks esitada liikmesriikide menetluseeskirjade ja -tavade, sealhulgas poolte õiguste kaitset käsitlevate eeskirjade kohaselt ning liikmesriikide kohtute sõltumatust

täielikult järgides. Komisjoni õigust esitada omal algatusel tähelepanekuid tuleks piirata olukordadega, mil see on vajalik ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 ja artikli 108 ühetaoliseks kohaldamiseks, eelkõige juhtumitega, mis on olulised liidu riigiabi kohtupraktika jõustamiseks või edasiarendamiseks.

- (39) Selguse ja arusaadavuse ning õiguskindluse huvides tuleks komisjoni otsused avalikustada, järgides samal ajal põhimõtet, et riigibiga seotud otsused on suunatud kõnealusele liikmesriigile; seepärast on otstarbekas kas täies ulatuses või kokkuvõtlikult avaldada kõik otsused, mis võivad mõjutada huvitatud poolte huve, või teha huvitatud pooltele kättesaadavaks selliste otsuste koopiad, kui otsuseid ei ole avaldatud või kui neid pole avaldatud täielikult.
- (40) Komisjon peaks vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 339 järgima oma otsuste avaldamisel ametisaladuse hoidmisega seotud eeskirju, sealhulgas kogu konfidentsiaalse teabe ja isikuandmete kaitset.
- (41) Komisjon peaks tihedas koostöös riigiabi nõuandekomiteega saama vastu võtta rakendussätteid, millega nähakse ette käesoleva määruse üksikasjalikud eeskirjad,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDOSA

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „abi” – meede, mis vastab kõikidele ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele;
- b) „olemasolev abi” – i) igasugune abi, mis oli olemas enne ELi toimimise lepingu jõustumist vastavates liikmesriikides, see tähendab abiprogrammid ja individuaalne abi, mis kehtisid enne ja mida rakendatakse ka pärast ELi toimimise lepingu jõustumist vastavates liikmesriikides, ilma et eelõeldu piiraks Austria, Soome ja Rootsi ühinemisakti artiklite 144 ja 172, Tšehhi Vabariigi, Eesti, Küprose, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia ühinemisakti IV lisa punkti 3 ja nimetatud lisa liite, Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisakti V lisa punkti 2 ja punkti 3 alapunkti b ja nimetatud lisa liite ning Horvaatia ühinemisakti IV lisa punkti 2 ja punkti 3 alapunkti b ja nimetatud lisa liite kohaldamist;
- ii) heakskiidetud abi, see tähendab komisjoni või nõukogu poolt heaks kiidetud abikavad või individuaalne abi;
- iii) abi, mida peetakse heakskiidetuks vastavalt määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 4 lõikele 6 või käesoleva määruse artikli 4 lõikele 6 või enne määrust (EÜ) nr 659/1999, kuid vastavalt selle menetlusele;
- iv) abi, mida peetakse olemasolevaks abiks vastavalt käesoleva määruse artiklile 17;
- v) abi, mida peetakse olemasolevaks abiks, kuna on võimalik teha kindlaks, et selle kehtestamise ajal ei olnud see veel abi, vaid on muutunud selleks hiljem siseturu arengu tõttu ja ilma et liikmesriik oleks seda muutnud. Kui teatavad meetmed muutuvad abiks pärast tegevuse liberaliseerimist liidu õiguses, ei käsitata neid meetmeid pärast liberaliseerimise kuupäeva enam olemasoleva abina;
- c) „uus abi” – kogu abi, see tähendab abikavad ja individuaalne abi, mis ei ole olemasolev abi, sealhulgas olemasoleva abi muudatused;

- d) „abikava” – mis tahes õigusakt, mille alusel võidakse ilma edasiste rakendusmeetmeteta anda individuaalset abi õigusaktis üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjatele, ja mis tahes õigusakt, mille alusel võidakse anda eriprojektiga sidumata abi ühele või mitmele ettevõtjale määramata ajaks ja/või määramata ulatuses;
- e) „individuaalne abi” – abi, mida ei anta abikava raames, ja abikava raames antav abi, millest tuleb teatada;
- f) „ebaseaduslik abi” – uus abi, mis on kehtestatud vastuolus ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikega 3;
- g) „abi kuritarvitamine” – abi kasutamine selle saaja poolt vastuolus otsusega, mis on vastu võetud vastavalt määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 4 lõikele 3 ja artikli 7 lõikele 3 või 4 või käesoleva määruse artikli 4 lõikele 3 ja artikli 9 lõikele 3 või 4;
- h) „huvitatud pool” – mis tahes liikmesriik, isik, ettevõtja või ettevõtjate ühendus, kelle huve võib abi andmine mõjutada, eriti abi saaja, konkureerivad ettevõtjad ja ametiliidud.

II PEATÜKK

ABIST TEATAMISE KORD

Artikkel 2

Uuest abist teatamine

1. Kui vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 109 või muudele asjakohastele sätetele koostatud määrustes ei ole sätestatud teisiti, teatab kõnealune liikmesriik kõikidest uue abi andmise plaanidest komisjonile piisavalt aegsasti. Komisjon teatab viivitamata kõnealusele liikmesriigile teatise kättesaamisest.
2. Teatises annab kõnealune liikmesriik kogu vajaliku teabe, et komisjon saaks teha otsuse vastavalt artiklitele 4 ja 9 („lõplik teatis”).

Artikkel 3

Kavatsetud meetmete kehtestamise keeld

Vastavalt artikli 2 lõikele 1 ei kehtestata seda abi, millest tuleb teatada, enne kui komisjon on teinud või kui loetakse, et ta on teinud sellist abi lubava otsuse.

Artikkel 4

Teatise esialgne uurimine ja komisjoni otsused

1. Komisjon vaatab teatise läbi niipea, kui on selle kätte saanud. Ilma et see piiraks artikli 10 kohaldamist, teeb komisjon otsuse vastavalt käesoleva artikli lõikele 2, 3 või 4.
2. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et meede, millest teatati, ei kujuta endast abi, siis võtab ta selle kohta vastu otsuse.
3. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et teatatud meetme siseturuga kokkusobivuse kohta ei ole ilmnenud mingeid kahtlusi, kuivõrd see jääb ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 reguleerimisalasse, otsustab ta, et nimetatud meede sobib siseturuga kokku („vastuväidete esitamata jätmise otsus”). Otsuses tuleb täpsustada, millist ELi toimimise lepingu erandit on kohaldatud.
4. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et teatatud meetme siseturuga kokkusobivuse kohta ilmnes kahtlusi, otsustab ta algatada ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetluse („ametliku uurimismenetluse algatamise otsus”).

5. Käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud otsus tehakse kahe kuu jooksul. See ajavahemik algab lõpliku teatise kättesaamisele järgnevast päevast. Teatist käsitletakse lõplikuna, kui komisjon kahe kuu jooksul alates teatise või mis tahes nõutud lisateabe kättesaamise päevast ei taotle täiendavat teavet. Seda ajavahemikku saab pikendada komisjoni ja kõnealuse liikmesriigi nõusolekul. Vajaduse korral võib komisjon määrata lühema tähtaja.

6. Kui komisjon ei ole lõikes 5 ette nähtud aja jooksul teinud otsust vastavalt lõikele 2, 3 või 4, peetakse abi komisjoni poolt heakskiidetuks. Kõnealune liikmesriik võib seejärel neid meetmeid rakendada, kui on sellest eelnevalt komisjonile teatanud ja kui komisjon ei ole vastavalt käesolevale artiklile teinud otsust teatise kättesaamisele järgneva 15 tööpäeva jooksul.

Artikkel 5

Teavitavale liikmesriigile esitatav teabetaotlus

1. Kui komisjon leiab, et kõnealuse liikmesriigi vastavalt artiklile 2 esitatud teave teatud meetme kohta ei ole täielik, palub ta esitada kogu vajaliku lisateabe. Kui liikmesriik vastab sellele taotlusele, siis teatab komisjon liikmesriigile vastuse kättesaamisest.
2. Kui kõnealune liikmesriik ei esita taotletud teavet komisjoni määratud aja jooksul või esitab selle puudulikuna, saadab komisjon meeldetuletuse, andes teabe esitamiseks vajaliku täiendava tähtaja.
3. Teatis loetakse tagasivõetuks, kui palutud teavet ei esitata ettenähtud tähtaja jooksul, välja arvatud siis, kui enne selle tähtaja lõppu on seda aega komisjoni ja kõnealuse liikmesriigi nõusolekul pikendatud või kui kõnealune liikmesriik on komisjonile teatanud nõuetekohaselt põhjendatud teadaandes, et ta käsitleb teatist lõplikuna, sest palutud lisateave ei ole kättesaadav või on see juba esitatud. Sellisel juhul algab artikli 4 lõikes 5 osutatud tähtaja kulg teadaande kättesaamisele järgnevast päevast. Kui teatis loetakse tagasivõetuks, teatab komisjon sellest liikmesriigile.

Artikkel 6

Ametlik uurimismenetlus

1. Ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses esitatakse kokkuvõtlikult asjakohased faktid ja õigusküsimused ning see sisaldab komisjoni esialgset hinnangut selle kohta, kas kavatsetud meetmel on abi iseloom, ja kahtlusi selle siseturuga kokkusobivuse kohta. Otsuses kutsutakse kõnealust liikmesriiki ja teisi huvitatud pooli üles esitama märkusi ettenähtud aja jooksul, mis tavaliselt ei ületa ühte kuud. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon seda tähtaega pikendada.
2. Saadud märkused esitatakse kõnealusele liikmesriigile. Kui huvitatud pool seda potentsiaalse kahju tekkimise tõttu taotleb, siis ei avaldata kõnealusele liikmesriigile huvitatud poole andmeid. Kõnealune liikmesriik võib märkustele vastata ettenähtud tähtaja jooksul, mis tavaliselt ei ületa ühte kuud. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon ettenähtud tähtaega pikendada.

Artikkel 7

Muudele allikatele esitatav teabetaotlus

1. Komisjon võib pärast artikliga 6 sätestatud ametliku uurimismenetluse algatamist ning eelkõige seoses tehniliselt keerukate juhtumitega, mida tuleb sisuliselt hinnata ning juhul, kui asjaomase liikmesriigi poolt esialgse uurimise ajal esitatud teave ei ole piisav, nõuda igalt teiselt liikmesriigilt, ettevõtjalt või ettevõtjate ühenduselt, et see annaks kogu vajaliku turuteabe, mis võimaldab komisjonil asjaomase meetme hindamise lõpule viia, võttes seejuures nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse põhimõtet, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul.

2. Komisjon võib teavet taotleda üksnes:
 - a) kui see on piiratud ametlike uurimismenetlustega, mis on komisjoni hinnangul seni osutunud mittetõhusateks, ning
 - b) kui asjaomane liikmesriik on abisaajaid käsitleva teabetaotluse heaks kiitnud.
3. Ettevõtjad või ettevõtjate ühendused, kes esitavad teavet vastavalt komisjoni taotlusele, mis on esitatud turuteabe saamiseks lõigete 6 ja 7 alusel, esitavad oma vastuse üheaegselt nii komisjonile kui ka asjaomasele liikmesriigile ning teevad seda sellises ulatuses, et esitatud dokumendid ei sisaldaks teavet, mis on selle liikmesriigi puhul konfidentsiaalne.

Komisjon juhib teabe edastamist asjaomaste liikmesriikide, ettevõtjate või ettevõtjate ühenduste vahel, teostab järelevalvet teabe edastamise üle ning kontrollib edastatava teabe konfidentsiaalsusnõuete järgimist.

4. Komisjon võib taotleda üksnes sellise teabe edastamist, mis on taotluse adressaadiks oleva liikmesriigi, ettevõtja või ettevõtjate ühenduse käsutuses.
5. Liikmesriigid esitavad teabe tavalise teabetaotluse alusel komisjoni poolt ette nähtud tähtaja jooksul, mis ei tohiks tavaliselt ületada üht kuud. Kui asjaomane liikmesriik ei esita taotletud teavet tähtaja jooksul või esitab mittetäieliku teabe, saadab komisjon talle meeldetuletuse.
6. Komisjon võib nõuda ettevõtjalt või ettevõtjate ühenduselt, et see annaks teavet tavalise teabetaotluse alusel. Kui komisjon saadab ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele tavalise teabetaotluse, märgib ta selles taotluse õigusliku aluse ja eesmärgi, täpsustab, millist teavet nõutakse, ning määrab kindlaks teabe esitamise proportsionaalse tähtaja. Samuti viitab ta artikli 8 lõikes 1 sätestatud trahvidele, mis määratakse ebaõige või eksitava teabe esitamise eest.
7. Komisjon võib ettevõtjalt või ettevõtjate ühenduselt teabe esitamist nõuda otsusega. Kui komisjon nõuab ettevõtjalt või ettevõtjate ühenduselt teavet otsusega, märgib ta selles nõude õigusliku aluse ja eesmärgi, täpsustab, millist teavet nõutakse, ning määrab kindlaks teabe esitamise proportsionaalse tähtaja. Otsuses viidatakse ka artikli 8 lõikes 1 sätestatud trahvidele ning viidatakse artikli 8 lõikes 2 sätestatud perioodilistele karistumaksetele või määratakse kõnealused karistusmaksed, kui see on asjakohane. Samuti teavitatakse otsuses ettevõtjat või ettevõtjate ühendust tema õigusest anda otsus läbivaatamiseks Euroopa Liidu Kohtule.
8. Samal ajal käesoleva artikli lõike 1 või 6 alusel teabetaotluse esitamisega või lõike 7 alusel otsuse tegemisega esitab komisjon asjaomasele liikmesriigile selle koopia. Komisjon märgib samuti kriteeriumid, mida kohaldatakse teabetaotluse või otsuse saajate valimiseks.
9. Taotletud või nõutavat teavet esitavad asjaomaste ettevõtjate nimel ettevõtjate omanikud või nende esindajad või juriidiliste isikute, äriühingute ja iseseisva õigusvõimeta ühenduste puhul isikud, kes on seaduse või põhikirja järgi volitatud neid esindama. Nõuetekohaselt volitatud isikud võivad esitada teavet oma klientide nimel. Kui esitatud teave on ebaõige, mittetäielik või eksitav, vastutab täielikult klient.

Artikkel 8

Trahvid ja perioodilised karistusmaksed

1. Kui seda peetakse vajalikuks ja proportsionaalseks, võib komisjon oma otsusega määrata ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele trahve, mis ei ületa 1 % eelmise eelarveaasta kogukäibest, kui need tahtlikult või raske hooletuse tõttu:
 - a) annavad artikli 7 lõike 6 alusel esitatud teabenõudele vastates ebaõiget või eksitavat teavet;
 - b) annavad artikli 7 lõike 7 alusel vastu võetud otsusele vastates ebaõiget, mittetäielikku või eksitavat teavet või ei esita teavet kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

2. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele perioodilisi karistusmaksmeid, kui ettevõtjad või ettevõtjate ühendused ei ole esitanud täielikku ja õiget teavet, mida komisjon on taotlenud artikli 7 lõike 7 kohaselt tehtud otsusega.

Perioodilised karistusmaksed ei ületa 5 % asjaomase ettevõtja või ettevõtjate ühenduse eelmise eelarveaasta keskmisest päevakäibest iga teabe esitamisega viivitatud tööpäeva kohta, mida arvutatakse alates otsuses määratud kuupäevast, kuni nad esitavad täieliku ja õige teabe, mida komisjon nõuab või mis on nõutud.

3. Trahvi- või perioodilise karistusmaks summa määramisel võetakse arvesse rikkumise laadi, raskusastet ja ajalist kestust, võttes nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse ja asjakohasuse põhimõtteid, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul.

4. Kui ettevõtjad või ettevõtjate ühendused on täitnud kohustuse, mille täitmiseks perioodiline karistusmaks määrati, võib komisjon määrata perioodilise karistusmaks lõppsummaks algses perioodilise karistusmaks määramise otsuses ette nähtust väiksema summa. Samuti võib komisjon määratud perioodilise karistusmaks kohaldamisest täielikult loobuda.

5. Enne kui komisjon võtab käesoleva artikli lõike 1 või 2 kohaselt vastu mis tahes otsuseid, kehtestab ta kahe nädala pikkuse lõpliku tähtaja puuduoleva turuteabe saamiseks asjaomastelt ettevõtjatelt või ettevõtjate ühendustelt ning annab asjaomastele ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele võimaluse esitada oma seisukohti.

6. Euroopa Liidu Kohtul on ELi toimimise lepingu artiklis 261 sätestatud täielik pädevus vaadata läbi komisjoni määratud trahvid või perioodilised karistusmaksed. Ta võib määratud trahvi või perioodilise karistusmaks tühistada, seda vähendada või suurendada.

Artikkel 9

Komisjoni otsused ametliku uurimismenetluse lõpetamiseks

1. Ilma et see piiraks artikli 10 kohaldamist, lõpetatakse ametlik uurimismenetlus otsusega, nagu on ette nähtud käesoleva artikli lõigetes 2–5.

2. Kui komisjon leiab, vajaduse korral pärast kõnealuse liikmesriigi tehtud muudatusi, et meede, millest teatati, ei kujuta endast abi, siis võtab ta selle kohta vastu otsuse.

3. Kui komisjon leiab, vajaduse korral pärast kõnealuse liikmesriigi tehtud muudatusi, et teatatud meetme siseturuga kokkusobivuse kohta ilmnenu kahtlused on kõrvaldatud, otsustab ta, et nimetatud meede sobib siseturuga kokku („positiivne otsus“). Otsuses tuleb täpsustada, millist ELi toimimise lepingu erandit on kohaldatud.

4. Komisjon võib positiivsele otsusele lisada tingimused, mille täitmisel võib abi lugeda siseturuga kokkusobivaks, ja sätestada kohustused, mis võimaldavad jälgida otsuse täitmist („tingimuslik otsus“).

5. Kui komisjon leiab, et abi, millest teatati, ei sobi siseturuga kokku, otsustab ta, et abi ei tohi kehtestada („negatiivne otsus“).

6. Niipea kui artikli 4 lõikes 4 osutatud kahtlused on kõrvaldatud, võetakse otsused vastu vastavalt lõigetele 2–5. Komisjon püüab oma võimaluste piires otsuse vastu võtta 18 kuu jooksul pärast menetluse algust. Seda tähtaega võib pikendada komisjoni ja kõnealuse liikmesriigi ühisel kokkuleppel.

7. Kui käesoleva artikli lõikes 6 osutatud tähtaeg on lõppenud ja kui kõnealune liikmesriik seda taotleb, siis teeb komisjon otsuse kahe kuu jooksul talle kättesaadava teabe alusel. Kui esitatud teave ei ole kokkusobivuse kindlakstegemiseks piisav, teeb komisjon negatiivse otsuse.

8. Enne kui komisjon võtab lõigete 2–5 kohaselt vastu mis tahes otsuseid, annab ta asjaomasele liikmesriigile võimaluse esitada oma seisukohti (kehtestades selleks tähtaja, mis ei ole tavaliselt pikem kui üks kuu) seoses komisjoni saadud teabega, mis on esitatud asjaomasele liikmesriigile artikli 7 lõike 3 kohaselt.

9. Komisjon ei või kasutada üheski käesoleva artikli lõigete 2–5 kohaselt tehtud otsuses vastajate antud konfidentsiaalset teavet, mida ei ole võimalik koondada või muul viisil anonüümseks muuta, kui ta ei ole saanud nende nõusolekut kõnealuse teabe avaldamiseks asjaomasele liikmesriigile. Komisjon võib teha põhjendatud otsuse, millest teatatakse asjaomasele ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele ja milles ta tõdeb, et vastaja esitatud ja konfidentsiaalsena tähistatud teave ei ole kaitstud, ning määrab kindlaks tähtpäeva, mille järel teave avaldatakse. Kõnealune ajavahemik peab olema vähemalt üks kuu.

10. Komisjon arvestab ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladust ja muud konfidentsiaalset teavet. Huvitatud poole isikut ei avaldata asjaomasele liikmesriigile, kui artikli 7 kohaselt teavet esitav ettevõtja või ettevõtjate ühendus, kes ei ole kõnealuse riigiabi meetme puhul abisaaja, esitab potentsiaalse kahju tõttu sellekohase taotluse.

Artikkel 10

Teatise tagasivõtmine

1. Kõnealune liikmesriik võib artiklis 2 osutatud teatise tagasi võtta, enne kui komisjon on teinud otsuse vastavalt artiklile 4 või artiklile 9.
2. Kui komisjon on algatanud ametliku uurimismenetluse, lõpetab ta selle.

Artikkel 11

Otsuse tühistamine

Komisjon võib pärast seda, kui ta on andnud kõnealusele liikmesriigile võimaluse esitada omapoolseid märkusi, tühistada vastavalt artikli 4 lõikele 2 või 3 või artikli 9 lõikele 2, 3 või 4 tehtud otsuse, kui see põhines menetluse käigus esitatud ebaõigel teabel, mis oli otsuse tegemisel määrav. Enne otsuse tühistamist ja uue otsuse tegemist algatab komisjon ametliku uurimismenetluse vastavat artikli 4 lõikele 4. Artikleid 6, 9 ja 12, artikli 13 lõiget 1 ning artikleid 15, 16 ja 17 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

III PEATÜKK

EBASEADUSLIKU ABIGA SEOTUD MENETLUS

Artikkel 12

Kontrollimine, taotlus teabe saamiseks ja teabe esitamise korraldus

1. Ilma et see piiraks artikli 24 kohaldamist, võib komisjon omal algatusel kontrollida mis tahes allikast väidetava ebaseadusliku abi kohta saadud teavet.

Komisjon kontrollib põhjendamatu viivitusega kõiki kaebusi, mis huvitatud pooled on artikli 24 lõike 2 kohaselt esitanud, ning tagab, et asjaomasele liikmesriigile teatatakse täielikult ja korrapäraselt läbivaatamisel tehtud edusammud ja selle tulemused.

2. Vajaduse korral taotleb komisjon asjaomaselt liikmesriigilt teavet. Artikli 2 lõiget 2 ja artikli 5 lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Pärast ametliku uurimismenetluse algatamist võib komisjon taotleda teavet ka teiselt liikmesriigilt, ettevõtjalt või ettevõtjate ühenduselt, tehes seda vastavalt artiklitele 7 ja 8, mida kohaldatakse *mutatis mutandis*.

3. Kui liikmesriik artikli 5 lõike 2 kohasele meeldetuletusele vaatamata ei esita taotletud teavet komisjoni määratud tähtaja jooksul või kui ta ei esita seda täielikuna, nõuab komisjon teabe esitamist otsusega („teabe esitamise korraldus”). Otsuses määratakse kindlaks, millist teavet nõutakse, ja nähakse ette ajavahemik, mille jooksul see tuleb esitada.

Artikkel 13

Abi maksmise peatamise või abi ajutise tagastamise korraldus

1. Pärast seda, kui kõnealusele liikmesriigile on antud märkuste esitamise võimalus, võib komisjon vastu võtta otsuse, millega liikmesriigilt nõutakse ebaseadusliku abi peatamist, kuni komisjon on teinud otsuse abi ja siseturu kokkusobivuse kohta („abi maksmise peatamise korraldus”).

2. Pärast seda, kui kõnealusele liikmesriigile on antud märkuste esitamise võimalus, võib komisjon vastu võtta otsuse, millega liikmesriiki kohustatakse ebaseaduslikku abi ajutiselt tagasi nõudma, kuni komisjon on teinud otsuse abi ja siseturu kokkusobivuse kohta („abi tagastamise korraldus”), kui on täidetud kõik järgmised kriteeriumid:

- a) vastavalt kehtivale tavale ei ole kahtlusi, et asjaomane meede on oma olemuselt abi;
- b) on vaja kiiresti tegutseda;
- c) on tõsine oht, et konkurendile tehakse olulist ja korvamatut kahju.

Tagastamisnõue kehtestatakse vastavalt artikli 16 lõigetes 2 ja 3 ette nähtud menetlusele. Pärast abi tegelikku tagastamist teeb komisjon otsuse tähtaja jooksul, mis kehtib abi puhul, millest tuleb teatada.

Komisjon võib anda liikmesriigile loa maksta seoses abi tagastamisega asjaomasele firmale ettevõtte päästmisabi.

Käesoleva lõike sätteid kohaldatakse ainult sellise ebaseadusliku abi suhtes, mida rakendatakse pärast määruse (EÜ) nr 659/1999 jõustumist.

Artikkel 14

Korralduse täitmata jätmine

Kui liikmesriik ei täida korraldust abi maksmise peatamise või tagastamise kohta, võib komisjon sel ajal, kui ta asja talle kättesaadava teabe põhjal läbi vaatab, anda selle otse Euroopa Liidu Kohtusse ja taotleda, et korralduse täitmata jätmine tunnistataks ELi toimimise lepingu rikkumiseks.

Artikkel 15

Komisjoni otsused

1. Võimaliku ebaseadusliku abi kontrollimise põhjal tuleb teha otsus vastavalt artikli 4 lõikele 2, 3 või 4. Kui otsustatakse algatada ametlik uurimismenetlus, lõpetatakse menetlus artiklis 9 ette nähtud otsusega. Kui liikmesriik ei järgi teabe esitamisega seotud korraldust, tehakse see otsus kättesaadava teabe põhjal.

- Ilma et see piiraks artikli 13 lõike 2 kohaldamist, ei ole komisjon võimaliku ebaseadusliku abi korral seotud artikli 4 lõikes 5 ning artikli 9 lõigetes 6 ja 7 sätestatud tähtajaga.
- Artiklit 11 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 16

Abi tagastamine

- Kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada („tagastamisotsus”). Komisjon ei nõua abi tagastamist, kui see on vastuolus liidu õiguse üldpõhimõttega.
- Vastavalt tagastamisotsusele kuuluvad tagastatava abi hulka intressid, mille kohase määra kinnitab komisjon. Intressi makstakse ajavahemiku eest, mil ebaseaduslik abi oli abisaaja käsutuses, kuni selle tagastamise kuupäevani.
- Ilma et see piiraks Euroopa Liidu Kohtu poolt vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 278 tehtud korralduste kohaldamist, toimub tagastamine viivitamata ja vastavalt kõnealuse liikmesriigi siseriiklikus õiguses kehtivale korrale, tingimusel et see võimaldab komisjoni otsuse kohest ja tõhusat täitmist. Sel eesmärgil ja juhuks, kui toimub siseriikliku kohtu menetlus, peavad kõnealused liikmesriigid võtma kõik vajalikud ja nende vastavas õigussüsteemis kättesaadavad meetmed, sealhulgas ajutised meetmed, ilma et see piiraks liidu õiguse kohaldamist.

IV PEATÜKK

AEGUMISTÄHTAJAD

Artikkel 17

Abi tagastamise aegumistähtaeg

- Komisjonil on õigus abi tagasi nõuda kümne aasta jooksul.
- Tähtaja kulg algab päevast, mil abisaajale antakse ebaseaduslikku abi kas individuaalse abina või abikava raames. Igasugune komisjonipoolne või komisjoni nõudmise peale liikmesriigipoolne ebaseadusliku abiga seotud tegevus katkestab nimetatud tähtaja kulgemise. Katkenud aegumistähtaja kulg algab iga kord uuesti. Tähtaja kulg peatub ajaks, mil komisjoni otsus on arutusel Euroopa Liidu Kohtus.
- Abi, mille suhtes aegumistähtaeg on möödunud, loetakse olemasolevaks abiks.

Artikkel 18

Trahvide ja perioodiliste karistusmaksete määramise aegumistähtaeg

- Komisjonile artikliga 8 antud volitused kehtivad kolm aastat.
- Lõikes 1 osutatud tähtaeg hakkab kulgema artiklis 8 osutatud rikkumise toimepanemise päevast. Pideva või korduva rikkumise korral hakkab aegumistähtaeg kulgema rikkumise lõppemise päevast.

3. Mis tahes komisjoni meede, mida ta rakendab artiklis 8 osutatud rikkumisega seotud uurimise või menetluse eesmärgil, katkestab trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramise suhtes kohaldatava aegumistähtaaja alates kuupäevast, mil meetmest teatati asjaomasele ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele.
4. Katkenud aegumistähtaaja kulg algab iga kord uuesti. Aegumistähtaeg möödub hiljemalt päeval, mil lõpeb kuue aasta pikkune ajavahemik, ilma et komisjon oleks määranud trahvi või perioodilist karistusmakset. Kõnealust ajavahemikku pikendatakse aja võrra, mille jooksul aegumistähtaeg on käesoleva artikli lõike 5 kohaselt peatatud.
5. Trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisega seotud aegumistähtaaja kulgemine peatatakse komisjoni otsuse Euroopa Liidu Kohtus läbivaatamise ajaks.

Artikkel 19

Trahvide ja perioodiliste karistusmaksete täitmisele pööramise aegumistähtaeg

1. Komisjoni volitused pöörata täitmisele artikli 8 kohaselt vastu võetud otsuseid kehtivad viis aastat.
2. Lõikes 1 osutatud tähtaeg hakkab kulgema artikli 8 kohaselt tehtud otsuse jõustumisest.
3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud aegumistähtaaja kulgemine katkeb:
 - a) kui teatatakse otsusest muuta trahvi või perioodilise karistusmakse algset summat või otsusest sellise muutmise taotlus rahuldamata jätta;
 - b) kui komisjoni taotlusel tegutsev liikmesriik või komisjon võtab meetmeid, mille eesmärk on trahvi või perioodilise karistusmakse täitmisele pööramine.
4. Katkenud aegumistähtaaja kulg algab iga kord uuesti.
5. Lõikes 1 osutatud aegumistähtaeg peatatakse seniks:
 - a) kuni kestab vastajale määratud lisa-aeg;
 - b) kuni Euroopa Liidu Kohtu otsusega on peatatud makse sissenõudmine.

V PEATÜKK

ABI KURITARVITAMISEGA SEOTUD MENETLUS

Artikkel 20

Abi kuritarvitamine

Ilma et see piiraks artikli 28 kohaldamist, võib komisjon abi kuritarvitamise korral algatada ametliku uurimismenetluse vastavalt artikli 4 lõikele 4. Artikleid 6–9, 11 ja 12, artikli 13 lõiget 1 ja artikleid 14–17 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

VI PEATÜKK

OLEMASOLEVATE ABIKAVADEGA SEOTUD MENETLUS

Artikkel 21

Koostöö vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikele 1

1. Komisjon peab kõnealuselt liikmesriigilt saama kogu vajaliku teabe, et koostöös liikmesriigiga kontrollida olemasolevaid abikavasid vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikele 1.
2. Kui komisjon leiab, et olemasolev abikava ei sobi või enam ei sobi siseturuga kokku, teatab ta kõnealusele liikmesriigile oma esialgsest seisukohast ja annab talle võimaluse esitada ühe kuu jooksul omapoolsed märkused. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon seda tähtaega pikendada.

Artikkel 22

Ettepanek asjakohaste meetmete kohta

Kui komisjon leiab liikmesriigi poolt vastavalt artiklile 21 esitatud teavet silmas pidades, et olemasolev abikava ei sobi või enam ei sobi siseturuga kokku, siis esitab ta soovitus, milles pakub kõnealusele liikmesriigile asjakohaseid meetmeid. Võidakse soovitada eriti:

- a) abikava sisulist muutmist või
- b) menetlusnõuete kehtestamist või
- c) abikava lõpetamist.

Artikkel 23

Asjakohaseid meetmeid käsitleva ettepaneku õiguslikud tagajärjed

1. Kui kõnealune liikmesriik kiidab pakutud meetmed heaks ja teatab sellest komisjonile, siis komisjon protokollib selle teabe ja teatab sellest liikmesriigile. Heakskiitmise kohustub liikmesriik asjakohaseid meetmeid rakendama.
2. Kui kõnealune liikmesriik ei kiida pakutud meetmeid heaks, aga komisjon leiab selle liikmesriigi argumente arvesse võttes siiski, et need meetmed on vajalikud, algatab ta menetluse vastavalt artikli 4 lõikele 4. Artikleid 6, 9 ja 11 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

VII PEATÜKK

HUVITATUD POOLED

Artikkel 24

Huvitatud poolte õigused

1. Vastavalt artiklile 6 võib iga huvitatud pool esitada märkusi komisjoni ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse kohta. Igale huvitatud poolele, kes on selliseid märkusi esitanud, ja igale individuaalabi saajale saadetakse koopia otsusest, mis komisjon teeb vastavalt artiklile 9.
2. Iga huvitatud pool võib komisjonile esitada kaebuse väidetava ebaseadusliku abi ja abi väidetava kuritarvitamise kohta. Selleks täidab huvitatud pool nõuetekohaselt artiklis 33 osutatud rakendussättes sätestatud vormi ja esitab kogu nõutava kohustusliku teabe.

Kui komisjon leiab, et huvitatud pool ei järgi kohustuslikku kaebuse vormi, või kui ta leiab, et huvitatud poole esitatud faktilised ja õiguslikud asjaolud ei võimalda *prima facie* kontrolli alusel piisavalt tõendada ebaseadusliku abi olemasolu või abi kuritarvitamist, teatab ta sellest huvitatud poolele ja kutsub teda üles esitama märkusi ettenähtud tähtaja jooksul, mis tavaliselt ei ületa ühte kuud. Kui huvitatud pool ei suuda oma seisukohti ettenähtud tähtaja jooksul esitada, loetakse kaebus tagasivõetuks. Komisjon teatab asjaomasele liikmesriigile, et kaebus on loetud tagasivõetuks.

Komisjon saadab kaebuse eset käsitleva juhtumi kohta tehtud otsuse koopia kaebuse esitajale.

3. Kõik huvitatud pooled võivad taotluse korral saada koopia igast vastavalt artiklitele 4 ja 9, artikli 12 lõikele 3 ja artiklile 13 tehtud otsusest.

VIII PEATÜKK

MAJANDUSSEKTORITE JA ABIVAHENDITEGA SEOTUD UURIMISED

Artikkel 25

Majandussektorite ja abivahenditega seotud uurimised

1. Kui kättesaadav teave annab alust põhjendatud kahtluseks, et teatava sektori või teataval abivahendil põhinevad riigiabi meetmed võivad oluliselt piirata või moonutada konkurentsi mitme liikmesriigi siseturul või et teatavas sektoris mitmes liikmesriigis võetavad abimeetmed ei ole või ei ole enam siseturuga kokkusobivad, võib komisjon korraldada uuringu, mis käsitleb seda majandussektorit või asjaomase abivahendi kasutamist mitmes liikmesriigis. Uuringu käigus võib komisjon nõuda kõnealustelt liikmesriikidelt ja/või asjaomastelt ettevõtjatelt või ettevõtjate ühendustelt ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamiseks vajaliku teabe esitamist, võttes nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse põhimõtet.

Komisjon põhjendab kõikides käesoleva artikli alusel saadetud teabetaotlustes uuringu läbiviimist ja adressaatide valikut.

Komisjon avaldab aruande teatavat majandussektorit või mitmes liikmesriigis kasutatavaid abivahendeid käsitleva uuringu tulemuste kohta ning kutsub kõnealuseid liikmesriike ning asjaomaseid ettevõtjaid või ettevõtjate ühendusi üles märkusi esitama.

2. Sektoriuuringute tulemusel saadud teavet võib kasutada käesoleva määruse kohaste menetluste raames.

3. Käesoleva määruse artikleid 5, 7 ja 8 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

IX PEATÜKK

JÄRELEVALVE

Artikkel 26

Aastaaruanded

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile aastaaruanded kõikide olemasolevate abikavade kohta, mille suhtes ei ole artikli 9 lõikele 4 vastava tingimusliku otsusega kehtestatud mingeid spetsiaalseid aruandekohustusi.

2. Kui kõnealune liikmesriik ei ole meeldetuletusele vaatamata esitanud aastaaruannet, võib komisjon selle abikava suhtes menetleda vastavalt artiklile 22.

*Artikkel 27***Kohapealne kontroll**

1. Kui komisjonil on tõsiseid kahtlusi selle suhtes, kuidas täidetakse vastuväidete esitamata jätmise otsuseid, positiivseid otsuseid või tingimuslikke otsuseid, mis on seotud individuaalse abiga, peab kõnealune liikmesriik pärast seda, kui talle on antud võimalus esitada omapoolsed seisukohad, lubama komisjonil teha kohapealset kontrolli.
2. Et kontrollida asjaomase otsuse täitmist, on komisjoni poolt volitatud ametnikel õigus:
 - a) siseneda kõikidesse asjaomase ettevõtte ruumidesse ja selle ettevõtja territooriumile;
 - b) paluda kohapeal suulisi selgitusi;
 - c) vaadata läbi raamatupidamist ja muid äridokumente ning teha või nõuda neist koopiaid.

Komisjoni võivad vajaduse korral abistada sõltumatud eksperdid.

3. Komisjon teatab kõnealusele liikmesriigile õigel ajal ja kirjalikult kohapealsest kontrollimisest ning esitab volitatud ametnike ja ekspertide isikuandmed. Kui liikmesriigil on nõuetekohaselt põhjendatud vastuväiteid komisjoni poolt valitud ekspertide suhtes, määratakse eksperdid ühisel kokkuleppel liikmesriigiga. Komisjoni ametnikud ja eksperdid, kes on volitatud tegema kohapealset kontrolli, esitavad kirjaliku volituse, milles on täpsustatud kontrolli põhjus ja eesmärk.
4. Volitatud ametnikud liikmesriigist, kelle territooriumil kontrollimist tehakse, võivad selles osaleda.
5. Komisjon saadab liikmesriigile kontrolli tulemusena koostatud aruande koopia.
6. Kui ettevõtja on komisjoni otsusega vastavalt käesolevale artiklile määratud kontrollimise vastu, peab kõnealune liikmesriik osutama komisjoni volitatud ametnikele ja ekspertidele kontrollimisel vajalikku abi.

*Artikkel 28***Otsuste ja kohtuotsuste täitmata jätmine**

1. Kui kõnealune liikmesriik ei täida tingimuslikku või negatiivset otsust, eriti käesoleva määruse artiklis 16 osutatud juhtudel, võib komisjon anda asja otse Euroopa Liidu Kohtusse vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikele 2.
2. Kui komisjon leiab, et kõnealune liikmesriik ei täida Euroopa Liidu Kohtu otsust, võib komisjon lahendada küsimuse vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 260.

X PEATÜKK

KOOSTÖÖ LIIKMESRIIKIDE KOHTUTEGA*Artikkel 29***Koostöö liikmesriikide kohtutega**

1. ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 ja artikli 108 kohaldamisel võivad liikmesriikide kohtud paluda komisjonil edastada neile tema valduses olevat teavet või esitada oma arvamuse riigiabi eeskirjade kohaldamisega seotud küsimuste kohta.

2. Kui see on vajalik ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 ja artikli 108 ühetaoliseks kohaldamiseks, võib komisjon omal algatusel esitada kirjalikke tähelepanekuid liikmesriikide kohtutele, kes vastutavad kõnealuste riigiabi eeskirjade kohaldamise eest. Asjaomase kohtu loal võib ta esitada ka suulisi märkusi.

Komisjon teavitab asjaomast liikmesriiki oma kavatsusest esitada oma tähelepanekud enne, kui ta seda ametlikult teeb.

Komisjon võib üksnes tähelepanekute koostamise eesmärgil nõuda, et liikmesriigi asjaomane kohus edastaks talle kohtu käsutuses olevad dokumendid, mis on komisjonile vajalikud juhtumi hindamiseks.

XI PEATÜKK

ÜHISÄTTED

Artikkel 30

Ametisaladus

Komisjon ja liikmesriigid, nende ametnikud ja muud teenistujad, sealhulgas komisjoni määratud sõltumatud eksperdid, ei tohi avalikustada käesoleva määruse kohaldamisel saadud teavet, mille kohta kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus.

Artikkel 31

Otsuste adressaadid

1. Artikli 7 lõike 7, artikli 8 lõigete 1 ja 2 ning artikli 9 lõike 9 kohaselt tehtud otsused adresseeritakse asjaomasele ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele. Komisjon teatab nendest otsustest viivitamata adressaadile ja annab talle võimaluse teatada komisjonile, millist teavet ta peab ametisaladuse hoidmise kohustuse alla kuuluvaks.

2. Kõik muud vastavalt II, III, V, VI ja IX peatükile tehtud komisjoni otsused adresseeritakse asjaomasele liikmesriigile. Komisjon teatab nendest otsustest viivitamata asjaomasele liikmesriigile ja annab talle võimaluse teatada komisjonile, millist teavet ta peab ametisaladuse hoidmise kohustuse alla kuuluvaks.

Artikkel 32

Otsuste avaldamine

1. Komisjon avaldab *Euroopa Liidu Teatajas* vastavalt artikli 4 lõigetele 2 ja 3 ning artiklile 22 koostoimes artikli 23 lõikega 1 tehtud otsuste kokkuvõtted. Kokkuvõttes sedastatakse, et otsuse koopia võib saada autentsetes keeles või autentsetes keeltes.

2. Komisjon avaldab *Euroopa Liidu Teatajas* vastavalt artikli 4 lõikele 4 tehtud otsused autentsetes keeles. Autentset keelest erinevas keeles avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* on koos autentsetes keeles avaldatud otsusega ka otsuse olulisema osa kokkuvõtte kõnealuses keeles.

3. Komisjon avaldab *Euroopa Liidu Teatajas* kõik vastavalt artikli 8 lõigetele 1 ja 2 ning artiklile 9 tehtud otsused.

4. Artikli 4 lõike 6 või artikli 10 lõike 2 kohaldamise kohta avaldatakse lühike teade *Euroopa Liidu Teatajas*.

5. Nõukogu võib ühehäälselt otsustada vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 kolmandale lõigule tehtud otsuste avaldamise *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 33***Rakendussätted**

Komisjonil on artiklis 34 sätestatud korras õigus võtta vastu rakendussätted, mis käsitlevad:

- a) teatiste vormi, sisu ja muid üksikasju;
- b) aastaaruannete vormi, sisu ja muid üksikasju;
- c) artikli 12 lõike 1 ja artikli 24 lõike 2 kohaselt esitatud kaebuste vormi, sisu ja muid üksikasju;
- d) üksikasju aegumistähtaegade ja nende arvutamise kohta ning
- e) artikli 16 lõikes 2 nimetatud intressimäära.

*Artikkel 34***Riigiabi nõuandekomiteega konsulteerimine**

1. Enne rakendussätete vastuvõtmist vastavalt artiklile 33 konsulteerib komisjon riigiabi nõuandekomiteega, mis on moodustatud nõukogu määrusega (EL) 2015/1588 ⁽¹⁾ („komitee“).
2. Komiteega konsulteeritakse komisjoni poolt kokku kutsutud koosolekul. Läbivaatamisele tulevad eelnõud ja dokumendid lisatakse koosoleku teatele. Koosolek toimub kõige varem kaks kuud pärast teate saatmist. Seda tähtaega võib kiireloomuliste küsimuste korral lühendada.
3. Võetavate meetmete eelnõu esitab komiteele komisjoni esindaja. Tähtaja jooksul, mille määrab eesistuja lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest, esitab komitee eelnõu kohta oma arvamuse, vajaduse korral hääletades.
4. Arvamus protokollitakse. Lisaks sellele on igal liikmesriigil õigus taotleda oma seisukoha protokollimist. Komitee võib soovitada kõnealuse arvamuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
5. Komisjon arvestab võimalikult suurel määral komitee arvamust. Ta teatab komiteele, kuidas komitee arvamust on arvesse võetud.

*Artikkel 35***Kehtetuks tunnistamine**

Määrus (EÜ) nr 659/1999 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele kooskõlas II lisas esitatud vastavustabeliga.

*Artikkel 36***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁽¹⁾ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1588, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 1).

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 13. juuli 2015

Nõukogu nimel

eesistuja

F. ETGEN

I LISA

Kehtetuks tunnistatud määrus hilisemate muudatuste loeteluga

Nõukogu määrus (EÜ) nr 659/1999	(EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1)
2003. aasta ühinemisakti II lisa 5. peatüki punkt 6	
Nõukogu määrus (EÜ) nr 1791/2006	(ELT L 363, 20.12.2006, lk 1)
Nõukogu määrus (EL) nr 517/2013	(ELT L 158, 10.6.2013, lk 1)
Nõukogu määrus (EL) nr 734/2013	(ELT L 204, 31.7.2013, lk 15)

II LISA

Vastavustabel

Määrus (EÜ) nr 659/1999	Käesolev määrus
Artiklid 1–6	Artiklid 1–6
Artikkel 6a	Artikkel 7
Artikkel 6b	Artikkel 8
Artikkel 7	Artikkel 9
Artikkel 8	Artikkel 10
Artikkel 9	Artikkel 11
Artikkel 10	Artikkel 12
Artikli 11 lõige 1	Artikli 13 lõige 1
Artikli 11 lõike 2 esimese lõigu sissejuhatav lause	Artikli 13 lõike 2 esimese lõigu sissejuhatav lause
Artikli 11 lõike 2 esimese lõigu esimene taane	Artikli 13 lõike 2 esimese lõigu punkt a
Artikli 11 lõike 2 esimese lõigu teine taane	Artikli 13 lõike 2 esimese lõigu punkt b
Artikli 11 lõike 2 esimese lõigu kolmas taane	Artikli 13 lõike 2 esimese lõigu punkt c
Artikli 11 lõike 2 teine, kolmas ja neljas lõik	Artikli 13 lõike 2 teine, kolmas ja neljas lõik
Artikkel 12	Artikkel 14
Artikkel 13	Artikkel 15
Artikkel 14	Artikkel 16
Artikkel 15	Artikkel 17
Artikkel 15a	Artikkel 18
Artikkel 15b	Artikkel 19
Artikkel 16	Artikkel 20
Artikkel 17	Artikkel 21
Artikkel 18	Artikkel 22
Artikkel 19	Artikkel 23
Artikkel 20	Artikkel 24
Artikkel 20a	Artikkel 25
Artikkel 21	Artikkel 26
Artikkel 22	Artikkel 27
Artikkel 23	Artikkel 28
Artikkel 23a	Artikkel 29
Artikkel 24	Artikkel 30
Artikkel 25	Artikkel 31
Artikli 26 lõiked 1 ja 2	Artikli 32 lõiked 1 ja 2
Artikli 26 lõige 2a	Artikli 32 lõige 3

Määrus (EÜ) nr 659/1999	Käesolev määrus
Artikli 26 lõige 3	Artikli 32 lõige 3
Artikli 26 lõige 4	Artikli 32 lõige 4
Artikli 26 lõige 5	Artikli 32 lõige 5
Artikkel 27	Artikkel 33
Artikkel 28	—
Artikkel 29	Artikkel 34
—	Artikkel 35
Artikkel 30	Artikkel 36
—	I lisa
—	II lisa